

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан ФІФ

_____ **Г.Ф.Морош**

кіна

(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 2007р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**дисципліни “Методика викладання іноземної мови та зарубіжної літератури у
загальноосвітній школі”
для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності:**

6. 3525 – мова та література (англійська, німецька, французька, іспанська)

Запоріжжя 2007

Робоча програма дисципліни “Методика викладання іноземної мови та зарубіжної літератури у загальноосвітній школі” для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності:

6.3525- мова та література (англійська, німецька, французька, іспанська)

Укладач: доктор педагогічних наук, проф. Пахомова Т.О.

(вчений ступінь, вчене звання, П.І.П.)

Запоріжжя: ЗНУ, 2007.

Укладач: доктор пед. наук, проф. Пахомова Т.О.

Ухвалено на засіданні кафедри
методики викладання
філологічних дисциплін
і міжкультурної комунікації
протокол № _____
від „___“ _____ 2007р.
Зав. кафедри
доктор педагогічних наук,
проф. Пахомова Т.О.

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан ФІФ

Г.Ф.Морош

кіна

(підпис) (прізвище, ініціали)

«___» _____ 2007р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

З дисципліни “Методика викладання іноземної мови та зарубіжної літератури у загальноосвітній школі”
для спеціальності:

6. 3525 – мова та література (англійська, німецька, французька, іспанська)

Факультет іноземної філології

Кафедра методики викладання філологічних дисциплін і міжкультурної комунікації

Форма навчання	курс	семестр	Лекції (год.)	Практичні	Лабораторні (год.)	Всього годин	Самост. робота	Заліки (семестр)	Екзамени (семестр)
денна	3	6	68	90	-	430	-	-	25 (6)
заочна	4	7	-	20	-	113	-	-	8 (7)

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни “Методика викладання іноземної мови та зарубіжної літератури у вищій школі”, ухваленої на засіданні кафедри методики викладання філологічних дисциплін і міжкультурної комунікації «___» _____ 2007 .

та затвердженої проректором з науково-педагогічної роботи.

Робоча програма складена : д.п.н., проф. Т.О.Пахомовою.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *методики викладання філологічних дисциплін і міжкультурної комунікації* протоколом № _____ від “_____” _____ 2007 р.

Завідувач кафедри _____ Т.О.Пахомова

Схвалено науково-методичною радою *факультету іноземної філології*

“_____” _____ 200__р

Голова _____

ВСТУП

Мета курсу - озброїти студентів-філологів, майбутніх учителів іноземної мови, науковими методами викладання іноземної мови як навчальної дисципліни у школі.

Мета теоретичної частини – поглиблення, розширення та закріплення знань, одержаних на лекціях, розвиток у студентів методичного мислення, вмінь і навичок самостійно працювати з літературою та використовувати отриманні знання при виконанні лабораторних та практичних робіт.

Мета практичних робіт – оволодіння студентами практичними методами та прийомами викладання іноземної мови.

Завдання навчальної дисципліни: метод, прийом, дидактичні та психологічні принципи навчання, програми, підручники, типи уроків, розвиток зв'язного мовлення, структура тексту, педагогіка, практика.

Вимоги до знань та вмінь. За підсумками вивчення курсу студент повинен знати: мету і завдання вивчення мови у школі, закономірності засвоєння мови як системи, методичні засоби навчання мови, надаючи перевагу найбільш ефективним, методи і прийоми навчання, основні типи уроків з мови.

Студент повинен вміти: знаходити шляхи найбільш результативного навчання, обґрунтувати принципи навчання з урахуванням закономірностей засвоєння фонетики, лексики, граматики, правопису тощо, вмотивовувати найекономніші методи і прийоми навчання, постійно виявляти недоліки у викладанні і причини, що породжують недоліки.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
 Форма навчання: денна, заочна.

№ п/п	Теми	год.	Теми і навчальні запитання	Література
1	2	3	4	
1	Методика як наука про навчання іноземних мов	2	Поняття «метод». Зв'язок методики з іншими науками. Цілі й завдання методики. Основні принципи, методи дослідження	[1]-С. 14-37 ; [2]-С. 21-58
2	Етапи розвитку методики навчання іноземних мов	2	Граматики-перекладний метод. Прямі методи. Представники- Г.Палмер, М.Уес. Сучасні методи: аудіолінгвальний, аудіовізуальний.	[4]-С. 253-276 [2]-С. 100-156
3	Формування слухомовних навичок	2	Роль слухомовних навичок. Основна мета навчання фонетики. Основні етапи формування слухомовних навичок. Типи і види вправ для формування навичок.	[1]-С. 105-116; [13]-С.46-43-45 [9-11]
4	Формування граматичних навичок	2	Основна мета навчання граматики в школі. Характеристика граматичних навичок у продуктивних і рецептивних видах мовленнєвої діяльності. Етапи їх формування. Активний і пасивний граматичний мінімум. Типи і види вправ.	[5], [1] С. 72-91 [9-11] [15]
5	Формування лексичних навичок. Потенційний словник.	2	Основна мета навчання лексики іноземних мов у школі. Активний і пасивний лексичний мінімуми . Етапи формування лексичних навичок. Засоби семантизації лексичних одиниць. Вправи для формування лексичних навичок.	[1] С. 92-104 [9-11] [7] [6], [9]

6	Формування навичок техніки читання і письма	2	Психофізіологічна суть читання та письма. Характеристика навичок техніки читання. Різні підходи до навчання техніки читання. Види вправ для навчання графіки та орфографії.	[5] С. 162-165 [3], [1] С. 187-199, 205-214.
7	Формування вмінь аудіювання	2	Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Труднощі аудіювання. Основні етапи формування вмінь аудіювання. Система вправ.	[1] С. 117-141 [20] С. 43-78 [21]
8	Формування вмінь говоріння	2	Говоріння як вид мовленнєвої діяльності. Психологічні особливості говоріння. Діалогіч і монологічна мова. Одиниця навчання діалогу і монологу. Система вправ для навчання діалогу (монологу).	[20] С. 5-42 [21] [1] С. 142-186 [22]
9	Формування вмінь читання	2	Читання як вид мовленнєвої діяльності. Види читання, різні підходи до їх класифікації. Система вправ для навчання читання як виду мовленнєвої діяльності.	[1] С. 199-205 [20] С. 81-110 [18]
10	Формування вмінь письма	2	Письмо як вид мовленнєвої діяльності. Система вправ для навчання письмової діяльності. Типи і види вправ. Особливості навчання письма на різних ступенях навчання.	[9-11] [20] С. 111-134 [1] С. 205-222
11	Урок – основна форма навчально-виховного процесу	2	Специфіка уроку іноземної мови. Вимоги до сучасного уроку іноземної мови. Цілі курсу. Типологія уроків іноземної мови.	[26] [4] С. 235-242

			Структура уроку іноземної мови. Функції вчителя на уроці.	2
12	Особливості навчання іноземної мови на різних ступенях	3	Ступені навчання. Початковий ступінь та його загальна характеристика. Вікові особливості школярів початкового ступеня. Різні підходи до організації навчання на початковому ступені. Форми і прийоми навчання. Роль ігрових прийомів. Середній ступінь, його загальна характеристика. Вікові особливості учнів. Самостійна робота. Старший ступінь навчання іноземної мови, його загальна характеристика. Співвідношення усного мовлення, читання та письма. Прийоми і форми роботи. Самостійна робота учнів.	[12], [8] [6] [2] С. 339-353
13	Планування та контроль у навчанні іноземним мовам на різних ступенях	2	Типи і види планів. Структура планів. Компоненти та етапи поурочного планування. Види контролю. Форми контролю. Самоконтроль. Контроль методом тестів. Використання ТЗН у процесі контролю.	[1] С. 259-268
14	Основи методики інтенсивного навчання іноземної мови	2	Теорія Г. Лозанова. Метод активізації резервних можливостей особистості. Основні принципи методу активізації введення нового матеріалу.	[1] С. 64-71
15	Система вправ для навчання іноземних мов. Аналіз вправ навчально-методичного комплексу з іноземної мови. Позакласна робота з іноземної мови	2	Поняття «мовленнєва діяльність», «мовна навичка», «мовленнєве вміння». Класифікація вправ. Різні підходи до класифікації. Типи і види вправ. Роль позакласної роботи з іноземної мови на різних ступенях. Методика проведення позакласної роботи.	[1] С. 64-71 [27]

IV ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ І САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

Лекція 1. Методика як наука про навчання іноземних мов.

Методика навчання іноземним мовам як наука та її місце в системі наук. Зв'язок методики з педагогікою, психологією, лінгвістикою, психолінгвістикою, психофізіологією. Об'єкт методики – вивчення процесу навчання іноземним мовам як нового засобу спілкування, виховання, розвитку й освіти учнів.

Основні методичні поняття: принцип, метод, методична система, засіб, прийом.

Методи дослідження: ретроспективний критичний аналіз теорії й практики навчання іноземним мовам у вітчизняній та зарубіжній школі; наукові спостереження, анкетування. Тестування, бесіда, дослідне і пробне навчання; експеримент як основний метод дослідження.

Роль курсу методики навчання іноземним мовам у системі професійної підготовки майбутнього вчителя іноземних мов у педвузі / факультеті іноземних мов.

Загальнометодичні принципи, окремі та спеціальні методичні принципи. Система принципів як стратегія навчання.

Лекція 2. Етапи розвитку навчання іноземним мовам.

Прямі методи періоду Реформи. Лінгвістична та психологічна основа. Мета й принципи навчання. Представники: В.Фієстор, Ш. Швейцер, Е. Сімоно, Г.Суїт, О.Есперсен.

Прямі методи міжвоєнного періоду. Лінгвістика та психологічна основа. Мета навчання у різних методичних системах. Представники: Г.Палмер, («Усний метод»), М.Уест (метод навчання читання).

Змішані методи (П.Хегболдт).

Сучасні методи навчання: аудіолінгвальний та аудіовізуальний. Їх лінгвістична і психологічна основа. Мета навчання за кожним з методів. Принципи. Система вправ. Представники: аудіолінгвальний – Ч. Фріз, Р.Ладло, Е.Стек, Н.Брукс,; аудіовізуальний – П.Губеріна, П.Ріван, Р.Ренар. Переваги та недоліки кожного з методів.

Комунікативний підхід у сучасній методиці навчання іноземним мовам за кордоном. Представники: Г.Е.Піфо, Р.Олрайт, Г.Уїдсон та інші.

«Метод оранж» (Франція).

РОЗДІЛ ІІ. НАВЧАННЯ ОСНОВ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розділ А. Формування мовних навичок.

Лекція 3. Формування слуховимовних навичок.

Роль слуховимовних навичок у мовленнєвій діяльності. Основна мета навчання фонетики іноземних мов – формування слуховимовних / артикуляційних і ритміко-інтонаційних навичок у рецептивних і продуктивних видах мовленнєвої діяльності – аудіюванні та говорінні на комунікативно-достатньому рівні.

Основні етапи формування слуховимовних навичок. Інтерференція навичок рідної мови у цьому процесі. Основні типи і види вправ для формування цих навичок. Зіставлення фонетичного матеріалу рідної мови та мови, що вивчається, у методичних цілях. Послідовність введення й засвоєння фонетичного матеріалу. Різні підходи до цієї проблеми.

Роль і місце ТЗН у процесі оволодіння слуховимовними навичками.

Лекція 4. Формування граматичних навичок.

Основна мета навчання граматики в школі – формування мовленнєвих граматичних навичок у різних видах мовленнєвої діяльності на комунікативно-достатньому рівні.

Характеристика граматичних навичок у продуктивних і рецептивних видах мовленнєвої діяльності. Етапи їх формування. Перенос та інтерференція граматичних навичок рідної та іноземної мов. Роль знань на різних етапах формування навички. Різні підходи до відбору та організації граматичного матеріалу. Активний і пасивний граматичний мінімум.

Типи і види вправ. Підсистема вправ для навчання граматичного аспекту спілкування іноземними мовами.

Лекція 5. Формування лексичних навичок.

Основна мета навчання лексики іноземних мов у школі – формування лексичних навичок у різних видах мовленнєвої діяльності на комунікативно-достатньому рівні. Характеристика лексичних навичок у продуктивних і рецептивних видах мовленнєвої діяльності. Активний і пасивний лексичний мінімум. Потенційний словниковий запас учнів. Мовна здогадка.

Етапи формування лексичних навичок. Засоби семантизації нових лексичних одиниць та презентації нового лексичного матеріалу. Організація лексичного матеріалу. Вправи для формування мовленнєвих лексичних навичок.

Розділ Б. Формування мовленнєвих умінь.

Лекція 6 . Формування мовленнєвих умінь.

Співвіднесення понять «види мовленнєвої діяльності» та «мовленнєві вміння».

Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності та як вміння. Механізми аудіювання. Психологічні та лінгвістичні характеристики аудіювання.

Труднощі аудіювання конкретної іноземної мови.

Основні етапи формування вмінь аудіювання. Система вправ для навчання аудіюванню в середній школі. Вимоги до текстів для навчання аудіюванню.

Лекція 7. Формування вмінь говоріння.

Говоріння як вид мовленнєвої діяльності та як мовленнєве вміння. Механізм говоріння. Психологічні особливості говоріння. Форми говоріння: діалогічна і монологічна.

Лінгвістична та психологічна характеристика діалогічного та монологічного мовлення (у порівнянні).

Етапи формування вмінь діалогічного та монологічного мовлення. Одиниця навчання діалогу й монологу.

Лекція 8. Формування навичок техніки читання.

Психофізіологічна суть читання та письма. Коротка характеристика навичок техніки читання (вголос і мовчки) та техніки письма (навичок каліграфії й орфографії). Різні підходи до навчання техніки читання. Типи і види вправ для навчання техніки читання, а також каліграфії та орфографії. Методика навчання техніки читання. Методика навчання техніки письма.

Лекція 9. Формування вмінь читання.

Читання як вид мовленнєвої діяльності та як мовленнєве вміння.

Види читання, різні підходи до їх класифікації. Проблема відбору матеріалу (текстів) для навчання читання.

Система вправ для навчання читання як виду мовленнєвої діяльності. Типи і види вправ.

Лекція 10. Формування вмінь письма.

Письмо як вид мовленнєвої діяльності та як мовленнєве вміння.

Психологічна характеристика та лінгвістична характеристика письма.

Система вправ для навчання письма як виду мовленнєвої діяльності. Типи і види вправ. Письмові вправи для вдосконалення мовленнєвих навичок (граматичних, лексичних). Вправи для формування вміння висловлювати свої думки у письмовій формі. Особливості навчання письма на різних ступенях навчання.

РОЗДІЛ III. ЗМІСТ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Лекція 11. Урок як основна форма навчально-виховного процесу.

Форми занять з іноземної мови в середній школі: урок як основна форма навчально-виховного процесу; домашня робота, лабораторні заняття, факультативні заняття, позакласна та позашкільна робота з іноземної мови.

Специфіка уроку іноземної мови, вимоги до сучасного уроку іноземної мови (відповідність методичній системі), комплексне виконання практичних, освітніх і виховних цілей, використання адекватних визначеній меті вправ, забезпечення мотивації участі учнів у мовленнєвій діяльності іноземною мовою, створення сприятливої психологічної атмосфери, використання різноманітних і адекватних завданням певного етапу уроку форм і режимів роботи тощо), форми роботи вчителя та учнів на уроці, переваги колективних форм роботи; типологія уроків іноземної мови, різні точки зору на типологію уроків. Структура уроку іноземної мови. Функції вчителя на уроці.

Лекція 12. Особливості навчання іноземній мові на різних ступеня.

Обов'язковий курс навчання іноземній мові у середній загальноосвітній школі. Ступені навчання: початковий, середній, старший.

Початковий ступінь та його загальна характеристика. Вікові особливості школярів 2-4 (2-12) класів. Різні підходи до організації навчання різних видів мовленнєвої діяльності на початковому ступені. Поняття «усний вступний курс» та «усне випередження», паралельне навчання всіх видів мовленнєвої діяльності. Співвідношення усного мовлення, читання та письма на початковому ступені навчання. Форми й прийоми навчання на цьому ступені. Роль ігрових прийомів.

Середній ступінь навчання іноземній мові. Його загальна характеристика. Вікові особливості учнів 5-9 (2-12) класів. Організація навчання, форми та прийоми навчання. Роль самостійної роботи у процесі оволодіння іноземною мовою.

Старший ступінь навчання іноземній мові. Його загальна характеристика. Вікові особливості учнів 10-12 (2-12) класів. Співвідношення усного мовлення, читання та письма. Форми та прийоми роботи. Самостійна робота учнів з метою оволодіння іноземними мовами. Індивідуальний підхід до організації самостійної роботи учнів з іноземних мов.

Лекція 13. Планування та контроль у навчанні іноземним мовам на різних ступенях.

Типи і види планів: календарний, тематичний, поурочний. Структура планів. Компоненти та етапи плану уроку.

Види контролю: об'єктний, суб'єктний, злитий з навчанням, відокремлений; поточний, тематичний, підсумковий.

Форми контролю: індивідуальний, парний, фронтальний, усний, письмовий, одно-, двомовний, контроль з боку вчителя, взаємоконтроль, самоконтроль. Використання ТЗН у процесі контролю.

Лекція 14. Основи методики інтенсивного навчання іноземних мов та можливості застосування інтенсивних методів.

Сугестопедична теорія Г. Лозанова – джерело сучасної методики інтенсивного навчання іноземних мов. Основна ідея сугестопедії – розкриття та розвиток всебічних резервів особистості учня. Закони, що керують діяльністю мозку; психологічні принципи Г. Лозанова, що впливають із законів діяльності мозку. Засоби сугестопедії.

Метод активізації резервних можливостей особистості й колективу Г.О. Китайгородської. Основні принципи методу активізації: принцип особистісного спілкування, особистісно-рольовий принцип, принцип концентрованої організації навчального матеріалу і навчального процесу, поліфункціональність вправ, принцип колективної взаємодії: подача нового навчального матеріалу у тексті-полілозі (особливості такого тексту), тренування у спілкуванні, практика у спілкуванні.

Методика введення нового навчального матеріалу: чотири пред'явлення тексту-полілогу на одному занятті. Вимоги до вправ для тренування в спілкуванні та практики у спілкуванні.

Переваги концентрованої подачі мовного й мовленнєвого навчального матеріалу у тексті-полілозі як смисловій основі навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності. Особливості поведінки вчителя та учнів під час подачі нового матеріалу. Створення доброзичливої атмосфери, забезпечення колективної взаємодії, зокрема, колективних форм роботи – парної, хорової, групової, використання ігрових вправ; класифікація ігор; ігри без перевтілення та ігри з перевтіленням (рольові ігри).

Інтенсивне навчання читання як інтерактивна комунікативна діяльність, переваги фабульних текстів у навчанні рецептивних видів мовленнєвої діяльності – читанні й аудіюванні.

Лекція 15. Система вправ для навчання іноземної мови. Аналіз вправ НМК з іноземної мови.

Поняття «мовленнєва діяльність», «мовленнєва навичка», «мовленнєве вміння».

Вправа як засіб оволодіння мовленнєвими навичками та вміннями.

Класифікація вправ. Різні підходи до класифікації вправ. Критерії класифікації.

Типи та види вправ, їх організація у комплекси, групи, серії. Поняття про систему вправ та її компоненти. Окремі системи вправ (для оволодіння основними видами мовленнєвої діяльності). Послідовність виконання вправ згідно з етапами формування мовленнєвих навичок та вмінь.

Лекція 16. Позакласна робота з іноземної мови.

Роль позакласної роботи з іноземної мови у підвищенні мотивації учнів до вивчення предмета «Іноземна мова». Види і форми позакласної роботи з іноземної мови на різних ступенях навчання, її завдання та зміст. Методика проведення різних форм та видів позакласної роботи.

Роль кабінету іноземної мови в організації позакласної роботи з іноземної мови, його технічне та методичне обладнання. Зв'язок предмета «Іноземна мова» з іншими предметами, що проявляється у позакласній роботі. Сумісні форми позакласної роботи з іноземної та рідної мов учнів.

Практичне заняття № 1. Структура і зміст програм і підручників з іноземної мови для середньої школи.

Розкрити поняття «практична», «освітня» та «виховна» мета. Підготувати опорні таблиці на основі структури та змісту чинної програми. Ознайомитися з чинними шкільними підручниками. Підготувати анотацію на один із підручників.

Практичне заняття № 2. Методика формування звуковимовних і граматичних навичок. Завдання навчання фонетики іноземної мови у середній школі. Методична типологія звуків іноземної мови. Етапи формування слуховимовних навичок.

Вправи для навчання вимови та інтонації. Удосконалення вимови учнів на середньому та старшому ступенях навчання. Використання ТЗН у навчанні вимови та інтонації.

Мета і зміст навчання активного граматичного матеріалу. Особливості навчання активного граматичного матеріалу. Процес оволодіння активним граматичним матеріалом. Етапи роботи. Методика подачі активного граматичного матеріалу.

Мета і зміст навчання пасивного граматичного матеріалу. Особливості навчання пасивного граматичного матеріалу. Процес оволодіння пасивним граматичним матеріалом. Етапи роботи. Методика подачі пасивного граматичного матеріалу. Вправи для формування рецептивних граматичних навичок. Аналіз фрагментів уроків, що навчають активного граматичного матеріалу.

Практичне заняття № 3. Методика навчання лексики. Потенційний словник.

Мета і зміст навчання лексики іноземної мови у середній школі. Поняття «лексична одиниця». Проблема відбору лексичного матеріалу. Засоби семантизації. Етапи роботи. Методика подачі нового матеріалу на різних етапах навчання іноземним мовам у школі. Вправи для формування вміння здогадки про значення нових лексичних одиниць.

Аналіз фрагментів уроків, що навчають лексики.

Потенційний словник. Джерела потенційного словника. На прикладі складних слів показати, як формується та розширюється словниковий запас учнів. Проведення фрагментів уроків, складених студентами, у формі ділової гри, де всі студенти по чергово виконують роль вчителя, а їхні товариші – учнів. Програма навчання.

Практичне заняття № 4. Навчання говоріння.

Монологічне мовлення. Діалогічне мовлення. Види говоріння. Психолінгвістичні особливості діалогічного і монологічного мовлення.

Вимоги програми до вмінь монологічного мовлення іноземною мовою. Етапи оволодіння монологічним мовленням. Аналіз вправ для навчання монологічного мовлення.

Проведення студентами фрагментів уроків з навчання монологічного мовлення, підготовлених ними під час самостійної роботи.

Вимоги програм до вмінь діалогічного мовлення. Лінгвістичні особливості діалогічного мовлення іноземної мови, що вивчається. Етапи оволодіння діалогічним мовленням. Система вправ для оволодіння діалогічним мовленням. Навчально-мовленнєва ситуація для розвитку діалогічного мовлення. Аналіз вправ для навчання діалогічного мовлення.

Проведення студентами фрагментів уроків з навчання діалогічного мовлення, підготовлених ними під час самостійної роботи.

Практичне заняття № 5. Навчання аудіювання.

Вимоги програм до вмінь учнів розуміти іншомовне мовлення на слух. Психологічні закономірності та труднощі процесу аудіювання. Система вправ для навчання аудіювання та методика їх виконання.

Аналіз текстів для аудіювання з точки зору труднощів, які вони являють, та їх відповідність вимогам до таких текстів.

Характеристика аудіювання як мета та засіб навчання.

Цілі та зміст навчання аудіювання. Система вправ для навчання аудіювання. Проведення студентами фрагментів уроків з навчання аудіювання.

Практичне заняття № 6. Навчання читання і письма.

Вимоги програми до техніки читання і письма у середній школі. Методика навчання техніки читання. Вправи для навчання техніки письма.

Методика навчання техніки читання. Вправи для навчання техніки письма.

Проведення фрагментів уроків, підготовлених студентами, з навчання техніки читання і техніки письма.

Вимоги програм до вмінь учнів з читання іншомовних текстів. Диференційований підхід до роботи з текстом залежно від його характеру (художній, суспільно-політичний, науково-популярний, тематичний).

Передтекстові та післятекстові вправи. Аналіз вправ з навчання читання.

Практичне заняття № 7. Урок як основна форма навчально-виховного процесу.

Основні вимоги до сучасного уроку іноземної мови. Види планів.

Підготовка вчителя до уроків на початковому ступені: планування уроків з урахуванням труднощів навчального матеріалу, умов навчання та вікових особливостей учнів. Побудова уроку на початковому ступені. Аналіз планів-конспектів уроків на початковому ступені за діючими та альтернативними НМК.

Проведення студентами уроків за складеними ними під час самостійної роботи планами-конспектами уроків для початкового ступеню. Їх аналіз.

Практичне заняття № 8. Особливості навчання іноземним мовам на різних ступенях. Контроль навчання іноземної мови.

Ступені навчання. Початковий ступінь та його загальна характеристика. Усний вступний курс та усне випередження, паралельне навчання усіх видів мовленнєвої діяльності. Ігрові прийоми.

Організація навчання, форми та прийоми роботи на середньому та старшому ступені.

Підготовка вчителя до уроків на середньому ступені: планування уроків з урахуванням труднощів навчального матеріалу, умов навчання та вікових особливостей учнів. Побудова уроку на середньому ступені. Особливості ведення нового мовного і мовленнєвого матеріалу. Шляхи інтенсифікації уроків.

Аналіз планів-конспектів уроків на середньому ступені за діючими та альтернативними НМК.

Проведення студентами уроків за складеними ними під час самостійної роботи планами-конспектами уроків для середнього ступеню. Їх аналіз.

Підготовка вчителя до уроків на старшому ступені: планування уроків з урахуванням труднощів навчального матеріалу, умов навчання та вікових особливостей учнів. Побудова уроку на старшому ступені. Особливості ведення нового мовного і мовленнєвого матеріалу. Шляхи інтенсифікації уроків.

Аналіз планів-конспектів уроків на старшому ступені за діючими та альтернативними НМК.

Проведення студентами уроків за складеними ними під час самостійної роботи планами-конспектами уроків для старшого ступеню. Їх аналіз.

Контроль. Функції, види та форми контролю з іноземної мови.

Практичне заняття № 9. Методи навчання.

Грамати́ко-перекладний метод. Прямий метод.

Методична система Г.Палмера. Мета навчання. Система вправ, її переваги й недоліки.

Методична система М.Уеста.

Аудіолінгвальний метод. Мета навчання. Принципи. Система вправ. Критичний аналіз вправ. Засоби надання їм комунікативного характеру.

Аудіолінгвальний метод. Мета навчання. Принципи. Система вправ.

Сугестивний метод. Аналіз основних положень методу. Інтенсивний метод.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів з дисципліни „Методика викладання іноземної мови” передбачає: аналіз програм, конспектування, складання і укладання бібліографії, конспектування, складання конспектів уроків, тез, рецензій, обговорення матеріалів, аналіз і самоаналіз тощо.

№ п/п	Зміст самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю
1	2	3	
1	Скласти тематичний план	7	ПОТОЧНИЙ РУБІЖНИЙ
2	Скласти календарний план одного з уроків	7	ПОТОЧНИЙ РУБІЖНИЙ
3	Проаналізувати програму для середніх та спеціалізованих шкіл	5	ПОТОЧНИЙ
4	Проаналізувати підручники з іноземної мови	6	ПОТОЧНИЙ
5	Законспектувати розділ програми ”Вимоги до усного вимовлення”	2	ПОТОЧНИЙ
6	Взаєморецензування уроків	4	ПОТОЧНИЙ
7	Проаналізувати та законспектувати критерії та норми оцінок мовленнєвїї діяльності	2	ПОТОЧНИЙ
8	Підбір вправ для навчання звукомовним навичкам	3	ПОТОЧНИЙ
9	Підбір вправ для введення і закріплення лексичного і граматичного матеріалу	8	ПОТОЧНИЙ
10	Проаналізувати види опор для навчання монологічного мовлення	2	ПОТОЧНИЙ
11	Дібрати тексти для різноманітних видів читання	4	ПОТОЧНИЙ

12	Виконати розробку з домашнього читання	9	ПОТОЧНИЙ
13	Оформити аналіз відвіданого з іноземної мови	3	ПОТОЧНИЙ РУБІЖНИЙ
14	Дібрати текст диктантів для навчання орфографії (початковий ступінь)	3	ПОТОЧНИЙ

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення дисципліни поточний контроль здійснюється в таких формах

Форми контролю	Термін контролю
• Індивідуальні домашні завдання	До всіх практичних занять
• Атестація	Протягом семестру
• Контроль засвоєння вивченого матеріалу	До всіх практичних занять
• Іспит	У кінці курсу

КАТЕГОРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань студентів під час поточного контролю відбувається на підставі таких критеріїв

1. Правильність відповідей (правильне, чітке, достатньо глибоке викладення теоретичних понять).
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу і самостійність міркувань.
3. Новизна навчальної інформації, рівень використання наукових (теоретичних) знань.
4. Вміння користуватися засвоєними теоретичними знаннями у повсякденному житті.

Відповідальність студентів оцінюється і за формою, тобто з точки зору логічності, чіткості, виразності викладу навчальної літератури.

Виходячи з розглянутих положень, критерії оцінки такі:

„Відмінно” виставляється студенту тоді, коли його відповідь бездоганна за змістом, формою, обсягом. Це означає, що студент у повній мірі за програмою засвоїв увесь навчальний матеріал, викладений у підручниках та інших джерелах і на практичних, семінарських заняттях, на екзамені дає бездоганні та глибокі відповіді на поставлені запитання, а також при тестуванні показує знання не лише основної, а й додаткової літератури, першоджерел, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних, галузевих дисциплін, вміє пов'язати вивчений матеріал з реальною дійсністю і доцільно використовує його для аналізу практичних завдань.

„Добре” також передбачає високий рівень знань, новичок та вмінь. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабе знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

„Задовільно” передбачає наявність знань лише основної літератури, студент відповідає по суті питання і взагалі орієнтується у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладення матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних завдань.

„Незадовільно” ставиться, коли студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок в усній відповіді.

Підсумковий залік проводиться на останньому практичному занятті або під час сесії.

Студенти, які відпрацювали всі теми практичних занять і самостійні роботи, залік отримують на останньому практичному занятті без додаткового контролю.

Студенти, які не відпрацювали пропущені заняття або мають незадовільні оцінки, залік отримують лише після ліквідації цих недоліків.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Вимоги до вимови учнів. Навчання звукам та інтонації з іноземної мови.
2. Види вправ для формування звукомовних навичок.
3. Навчання граматичним навичкам. Етапи роботи з граматиною.
4. Активний та пасивний граматичний мінімум. Введення нового матеріалу на різних ступенях навчання. Види граматичних правил.
5. Види вправ для навчання граматичним навичкам.
6. Навчання лексичним навичкам. Програмні вимоги до лексичного мінімуму. Етапи роботи з лексикою.
7. Активний, пасивний і потенційний словник.
8. Формування потенційного словникового запасу.
9. Види вправ для навчання лексиці.
10. Навчання аудіюванню як виду мовної діяльності.
11. Говоріння як вид мовної діяльності. Лінгво – психологічна характеристика монологічного та діалогічного мовлення.
12. Навчання монологічному мовленню.
13. Навчання діалогічному мовленню.
14. Навчання письмового мовлення.
15. Письмо та письмове мовлення у середній школі.
16. Класифікація методів навчання іноземної мови.
17. Труднощі навчання аудіювання.
18. Система вправ як методична проблема. Типи вправ.
19. Комунікативний підхід у навчанні іноземної мови.
20. Особливості навчання іноземної мови на різних ступенях.
21. Структура та зміст програми з іноземної мови для середньої загальноосвітньої школи.
22. Контроль у вивченні іноземної мови.
23. Граматико – перекладний метод викладання іноземної мови.
24. Прямий метод у викладанні іноземної мови.
25. Особливості навчання іноземної мови на різних ступенях.
26. Аудіо – візуальний та аудіо – лінгвальний методи викладання іноземної мови.
27. Типи і структура уроків з іноземної мови.
28. Інтенсивне навчання іноземній мові.
29. Позакласна робота з іноземної мови.
30. Види читання. Особливості навчання читанню різних видів.
31. Особливості введення лексичного матеріалу. Семантизація лексичного матеріалу.
32. Особливості навчання іноземній мові на початковому ступені.
33. Контроль, функції та види контролю при вивченні іноземної мови.
34. Особливості навчання іноземній мові на середньому ступені.
35. Особливості навчання іноземній мові на старшому ступені.
36. Планування начального процесу з іноземної мови.
37. Навчання письму у середній школі.
38. Навчання орфографії у середній загальноосвітній школі.

39. Основні етапи навчання аудіюванню.
40. Навчання техніки читання. Психофізіологічні характеристики читання.
41. Вимоги до уроку іноземної мови.
42. Етапи навчання монологічного мовлення.
43. Методи дослідження у методиці навчання іноземної мови.
44. Методика навчання іноземної мови як наука.
45. Зв'язок методики з іншими науками.
46. Принципи, методи та прийоми навчання іноземної мови.
47. Процес засвоєння лексики у середній школі.
48. Методи дослідження у методиці навчання іноземної мови.
49. Планування навчального процесу у викладанні іноземної мови.
50. Комунікативний метод у навчанні іноземної мови.
51. Види та форми позакласної роботи з іноземної мови.
52. Структура та зміст програми для спеціалізованих шкіл

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андреевская - Левенстерн Л.С. Методика преподавания французского языка в средней школе. - М.: Просвещение, 1983. - 223
2. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам. -М.: АРКТИ, 2000. -165с.
3. Демьяненко М.Я., Лазаренко К.А, Мельник С.В. Основы общей методики обучения иностранным языкам. — К: Вища шк, 1984. -284
4. Колкер Я. М., Устинова Е. С., Еналиева Т. М. Практическая методика обучения иностранному языку. —М.: Просвещение, 1983. —
5. Методика навчання іноземним мовам в середніх навчальних закладах: Підручник/ під керівництвом С.Ю. Ніколаєвої. - К.: Ленвіт, 1999. - 320 с.
6. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / Гез Н.И., Ляховицкий М.В. и др.- М., 1982. - 374 с.
7. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів: англійська мова 2 -12 класи // Епелізь. - 2001. - № 29 - 30. - С. 1 - 37.
8. Програма для середніх загальноосвітніх шкіл. Іноземні мови 5-11 класи.-К.: Перун, 1998. -31 с.
9. Програми для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземної мови: Іноземні мови 1-11 класи . - К.: Перун, 1996. - 40 с.
- 10.Ю.Рогова Г.В., Верещагина И.Н. Методика обучения английскому языку на начальном этапе в средней школе. - М.: Просвещение, 2000. - 224
- 11.П.Рогова Г.В., Рабинович Ф.М., Сахарова Т.Б.. Методика обучения иностранным языкам в с средней школе. — М.: Просвещение, 1991. -287 с.
- 12.Шатилов С.Ф. Методика преподавания немецкому языку в средней школе. -М.: Просвещение, 1986. – 223

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Акулина Е.В. Проблема языковой интерференции при обучении фонетике немецкого языка//Ин. яз. в шк. - 2001. - №5. -С 46 - 49
2. Вопросы контроля обученности учащихся иностранному языку/ под ред. А.А. Миролубова. - Обнинск.: Титул, 1999. - 112 с.
3. Иванова А, М. Обучение письменной речи на французском языке: Пособие для учителей. - М.: Просвещение, 1981. - 127 с.
4. Контроль в обучении иностранным языкам в средней школе / Сост. В.А Слободчиков. - М.: Просвещение, 1986. - 112 с.
5. Настольная книга преподавателя иностранного языка: Справочное пособие / Маслыко Е.А., Бабинская П.К. и др. - Минск: Вышейша шк., 2001, -582с.

6. Онищук В.А. Типы, структура и методика урока в школе. - К: Радян. школа, 1976.- 184с.
7. Пассов Е. И. Условно - речевые упражнения для формирования грамматических навыков. - М.: Просвещение, 1978. - 129 с.
8. Работа над английским приношением на начальной ступени обучения иноязычному говорению II Ин. яз. в шк. - 1991. - №4. - С 43 – 45.
9. Развитие навыков беспереводного понимания текстов/ Шапкина А.Н., Семиряк В. Д. И др. -К.: Радян. школа , 1987. - 104 с.
- Ю.Ружин Е.М., Шапкина А. М. Колесник И.Г. Обучение речевой деятельности на французском языке в школе. -К.: Радян. школа, 1991. –107с.
- 11 .Скалкин В. Л. Основы обучения устной иноязычной речи. - М.: Русский язык, 1988.-119с.
12. Скляренко Н. К. Навчання граматичних структур англійської мови в школі. - К.: Рад. школа , 1982. - 104 с.
- 13.Скляренко Н.К. Онищенко Е. И., Захарова С.Л. Обучение речевой деятельности на английском языке в школе. - К.: Радян. школа, 1988. -152с.
- 14.Соковых А.П, Малишевская Л.П. Использование учебных правил при формировании грамматических навыков //Коммуникативность обучения — в практику школы. - М.: Просвещение, 1985. - 107 с.